

MEDIJI O ZDRAVSTVU

četvrtak, 22. jul 2021.godine

RTS- Kon za RTS: Ne možemo dočekati četvorocifrene brojeve sa sadašnjim merama, to svima treba da je jasno

RTS- Ivanuša: Virus ne bira mlađe ili starije već one koji nemaju zaštitu

RTS- Kako odabrat treću dozu vakcine i da li je mešanje štetno, doktor Popadić razrešava dileme

DANAS- Još 228 novoobolelih, četvoro preminulih, 10 na respiratorima

NOVOSTI- NEIZVESNO, ODLUKA O STIMULATIVNIM MERAMA 1.AVGUSTA!

Đerlek: Nevakcinisani su fabrike novih sojeva

The screenshot shows a news article from PTC (Pravda i Tačno) dated July 22, 2021. The headline reads: "Kon za RTS: Ne možemo dočekati četvorocifrene brojeve sa sadašnjim merama, to svima treba da je jasno". The article discusses the epidemiologist Predrag Kon's statement that they cannot wait for four-digit numbers (referring to hospital admissions) with current measures. It includes a video thumbnail of the interview, several smaller images related to the topic, and a sidebar with news snippets and a mobile application advertisement.

Kon za RTS: Ne možemo dočekati četvorocifrene brojeve sa sadašnjim merama, to svima treba da je jasno

Epidemiolog i član Kriznog štaba Predrag Kon kaže za RTS da je već počelo punjenje bolnica, kao i da će se povećavati broj novozaraženih. Ne možemo dočekati četvorocifrene brojeve sa istim merama koje imamo sada i to mora svakom da bude jasno, poručuje Kon. Istiće da je etički potpuno neprihvatljivo da zdravstveni radnik ne bude vakcinisan u ovakvoj situaciji. Navodi i da čekanje i premišljanje oko vakcinacije postaje opasno.

Predrag Kon je, gostujući u Jutarnjem dnevniku RTS-a, naveo da se epidemiološka situacija jasno pogoršava, s tim što je još uvek relativno mirno.

"Broj onih koji su u bolnicama je u odnosu na neki period ranije još uvek mali, ali će se to menjati i počeće punjenje bolnica. To je zapravo već i počelo", dodao je Kon.

Ukazao je da će se povećati i broj dnevno otkrivenih slučajeva zaraze, kao i da se to dešava i u još 20 zemalja Evrope, a najizraženije je u Britaniji.

"Ne čeka se ništa, mere su na snazi, treba samo da se sprovode i da se poštaju. Iskustvo nam ništa ne znači ako se i dalje ponašamo kao da smo bez iskustva", poručuje Kon.

Moramo da shvatimo – ako se na vakcinišemo onda ćemo imati borbu sa ovim još jako dugo, naglašava Kon.

Istakao je da postoje neki podaci koji sada uznemiruju i koji pokazuju da u zemljama koje su visoko vakcinisane se pojavljuje broj onih koji su hospitalizovani, a da su vakcinisani.

"To je posledica toga što dolazi do probaja imuniteta i kod vakcinisanih. Oni imaju daleko blažu kliničku sliku, ali se dešava. Čekanje i premišljanje oko vakcinacije postaje opasno, jer će se produžiti sve ovo. Nevakcinisanje mladih direktno nastavlja dalje ovu pandemiju", kaže Kon.

Kada je reč o trećoj dozi vacvine, kaže da se već duže vreme priča o tome.

"To će se zaista i dogoditi, očekujemo da se to dogodi i kod nas. Da li ćemo imati ograničenja vremenskog trajanja da na taj način rešavamo taj problem ili će se dati preporuka – videćemo. U svakom slučaju to je na dnevnom redu vrlo brzo i moraće se doneti neko rešenje", naveo je Kon.

"Etički potpuno neprihvatljivo da zdravstveni radnik ne bude vakcinisan"

Govoreći o obaveznoj vakcinaciji medicinskih radnika, ističe da je zaustavljena i vakcinacija zdravstvenih radnika i dodao da je oko 50 odsto njih vakcinisano.

"Ono što je bitno je da se i tu među mlađima i pogotovu ženskim osobama javio otpor zbog straha od jedne teške zablude da vakcina može uticati na sposobnost rađanja. To nikakve veze nema sa istinom. To je jedan od osnovnih razloga zašto je to usporeno u tom medicinskom sektoru", naglasio je Kon.

Ističe da je etički potpuno neprihvatljivo da zdravstveni radnik ne bude vakcinisan u ovakvoj situaciji. "Ne samo zbog sebe, nego zbog potencijalne opasnosti za svoje pacijente", poručuje Kon.

Kategorija koja definitivno jeste na začelju su mlađi uzrasta između 18 i 30 godina. Na pitanje kakav je plan Kriznog štaba, kako planira da motiviše ovu kategoriju, Kon kaže da je strategija da se nešto mora preseći i da se jasno mora reći da nije istina da je vakcina štetnija od kovida, što misli 62 odsto mladih.

Mi imamo problem nekih ustavnih ograničenja, kaže Kon i dodaje da etika javnog zdravlja ima vrlo jasne principe.

Naveo je primer poplava u Obrenovcu kada je princip slobode kretanja morao biti narušen i bilo je zabranjeno ljudima da se vraćaju u Obrenovac dok se nije izvršila sanacija.

"To je radi zaštite zdravlja i zdravstvene bezbednosti bilo neophodno. Takve situacije u javnom zdravlju postoje i postoji etika javnog zdravlja", kaže Kon.

Naglasio je da ustavna ograničenja treba da se preispitaju i da se do kraja razmotri šta je to što je obavezujuće i šta je obavezno zakonom. Etička obaveza je mnogim lekarima mnogo snažnija nego bilo šta drugo, poručuje Kon.

"Nemam ništa protiv motivacije stvaranjem lagodnosti za one koji su vakcinisani"

Govoreći o merama stimulacije za vakcinaciju i najavljenoj lutriji za vakcinisane, Kon kaže da je svaka stimulacija prihvatljiva.

"Ja nemam apsolutno ništa protiv toga da se na drugi način motivišu oni koji ne žele da se vakcinišu, a to je stvaranjem određenih lagodnosti za one koji su vakcinisani. To ima etičko opravdanje, jer kada se

prave određeni skupovi kao što su festivali, slavlja vodite računa da su tu samo zaštićeni ljudi", rekao je Kon.

Ukazao je da tu ne mogu da imaju pristup nevakcinisani ili ako imaju pristup da moraju da budu stalno sa maskama.

"Moralno je značajno shvatiti da niko nema prava nikoga da zaražava u ovoj zemlji", naglasio je Kon.

"Mi se nismo proslavili sa poštovanjem mera u čitavom ovom periodu. Ko snosi odgovornost? Nosi svakako i vlast i oni koji ne poštuju mere. Izvesnost neke kazne je nešto što bi trebalo da bude prioritet", rekao je Kon.

Na pitanje očekuje li se 1. avgusta pooštravanje mera, Kon kaže da se nije odustalo ni od čega i da je stvar u tome postoji li volja ili nema volje.

"Videćemo, 1. avgusta će biti drugačija situacija i biće veći brojevi i dalje će se nažalost povećavati. Ne možemo dočekati četvorocifrene brojeve sa istim merama koje imamo sada i to mora svakom da bude jasno", zaključio je Kon.

The screenshot shows a news article from PTC titled "Ivanuša: Virus ne bira mlađe ili starije već one koji nemaju zaštitu". The article discusses the stable epidemiological situation in the country, mentioning the low number of new infections and the need for continued vaccination. It also quotes Marijan Ivanuša, director of the RTS, who states that the virus does not discriminate between age groups but targets those without protection. The page includes a video of the interview, a sidebar with related news, and a comment section.

Ivanuša: Virus ne bira mlađe ili starije već one koji nemaju zaštitu

Epidemiološka situacija u zemlji je još uvek stabilna, ali trocifreni broj novozaraženih od koronavirusa opominje da bi u narednim nedeljama on mogao da bude i četvorocifren, ukoliko ne budemo poštovali mere. U evropskom regionu epidemiološka situacija se pogoršava zbog bržeg širenja delta soja koji će do kraja avgusta biti dominantan u Evropi, rekao je za RTS direktor Kancelarije SZO u Srbiji Marijan Ivanuša.

Prema poslednjim podacima Svetske zdravstvene organizacije, prošle nedelje registrovano je više od 3,4 miliona novoobolelih od koronavirusa i 56.000 preminulih, što je 12 odsto više nego prethodne nedelje.

"Delta soj jestе ozbiljan i pratimo ga više meseci. U evropskom regionu situacija se generalno pogoršova a uzrok je najčešće baš delta soj virusa. Očekuje se da do kraja avgusta u 90 odsto registrovanih slučajeva u Evropi bude upravo delta soj", rekao je Marijan Ivanuša gostujući u Jutarnjem programu.

Kada je reč o efikasnosti postojećih vakcina na delta soj Ivanuša kaže da je svojstvo virusa jedno a dejstvo vakcine drugo.

"Svaka osoba kada se zarazi stvara nove kopije virusa u svom organizmu. Tokom tog procesa može da dođe do greške koja stvara mutacije. Svaka pa i minimalna promena najčešće ide u korist virusa. Najveća prednost vakcina koje su na raspolaganju je da spreči teže oblike bolesti, da ljudi završe u bolnici pa i umru. Potrebne su obe doze i da prođe dve nedelje od druge doze da bi učinkovitost vakcine bila visoka da spreči teže oblike bolesti", kaže Ivanuša.

Delta soj se brže širi posebno među mladima ali to nije, kako kaže Ivanuša, zato što su podložniji delta soju već su u manjoj meri vakcinisani.

"Virus ne bira mlađe ili starije već one koji nemaju zaštitu", naglasio je direktor Kancelarije SZO u Srbiji.

Pre nedelju dana imali smo na dnevnom nivou 100 novih slučajeva, sada već preko 200. Ako se tako nastavi za dve nedelje ćemo imati preko hiljadu, tvrdi Ivanuša.

"Svake nedelje možemo očekivati ozbiljniju situaciju. Novi talas je na pragu a kakav će biti zavisi od našeg ponašanja, i naravno vakcinacija. Bolje je da se sada zaštитimo nego kada je intezitet virusa visok", istakao je Ivanuša.

Kada je reč o trećoj dozi vakcine predstavnik SZO kaže da ta organizacija još nije zauzela stav.

"SZO je vrlo konzervativan u iznošenju stavova dok se sve ne analizira. Znamo da oni koji su se vakcinisali početkom godine i dalje imaju visoku zaštitu. Zbog toga još ne promovišemo ideju treće doze imajući u vidu da je globalno još uvek veliki nedostatak vakcina. Svega 15 odsto u svetu je vakcinisano. Mi u Srbiji često zaboravljamo da u svetu i dalje vlada veliki nedostatak vakcina", rekao je za RTS direktor Kancelarije SZO u Srbiji apelujući da građani iskoriste mogućnost koju imaju.

The screenshot shows a news article titled "Kako odabrat treću dozu vakcine i da li je mešanje štetno, doktor Popadić razrešava dileme". The page includes a video player showing an interview between Dr. Popadić and another person. The sidebar features various news snippets and advertisements for PTC's mobile application.

Kako odabrat treću dozu vakcine i da li je mešanje štetno, doktor Popadić razrešava dileme

Niko nikog neće naterati da primi treću dozu vakcine, ali će se izaći s preporukama ko bi trebao da je primi, poručio je prof. dr Dušan Popadić, imunolog. Što se tiče mešanja vakcina, Popadić smatra da to ne može da škodi pacijentu. Ukazao je da je i pored vakcinacije neophodno da se nosi maska zato što, kako je objasnio, "ne znamo na koga ćemo naleteti, odnosno ne znamo koju ćemo dozu virusa primiti u susretu s tim osobama".

Dušan Popadić je ocenio da bi ograničavanje dostupnosti pojedinih sadržaja verovatno dalo bolje rezultate u motivaciji za vakcinisanje nego nagrađivanje. Ukazao je da smo imali nagrađivanje i da to nije dalo bolje rezultate.

"Pokazano je da su vakcine koje su zasnovane na tehnologiji RNK i vektorske vakcine, konkretno 'Sputnjik V' najefikasnije, odnosno pružaju najefektniju zaštitu, nakon toga je kineska 'Sinofarm' koja pruža pristojnu zaštitu", istakao je imunolog.

Pod pristojnom zaštitom 'Sinofarm' vakcine, Popadić smatra da je zaštita kod te vakcine verovatno i viša od nekih drugih koje smo primali, kao što je i vakcina protiv gripe.

Ko će da odluči za treću dozu vakcine

"Koliko ja znam niko nikog neće naterati da primi tu treću dozu, ali će se izaći s preporukama ko bi trebao da je primi. To su na prvom mestu stare osobe i osobe koje su na nekim imunosupresivnim ili antiinflatornim tretmanima zbog nekih svojih osnovnih zapaljenskih bolesti", rekao je Popadić.

To su, kako je istakao, prvi kandidati za treću dozu vakcine protiv koronavirusa.

Objasnio je i da treća doza vakcine ima veze s pandemijom u kojoj živimo. "Da je pandemija ovakvih karakteristika nekog drugog virusa verovatno bi slične mere bile preduzimane", dodao je imunolog.

"Mešanje vakcina nije štetno"

Što se tiče mešanja vakcina, Popadić misli da to ne može da škodi pacijentu i pored toga što je činjenica da to nije ispitano na velikom broju pacijenata.

"Snaga dokaza koji o tome govore je prilično mizerna, slaba. To su mali brojevi, nikako nisu desetine hiljada slučajeva, osim za neke kao što su kombinacije 'Astrazeneka' i 'Fajzerove' vakcine, što se radilo ne tako retko u Velikoj Britaniji i Kanadi, gde je pokazano da to ni na koji način ne ometa imunski odgovor, odnosno da je bezbedno", potvrdio je Popadić.

Istakao je da mešanje vakcina nije sigurno štetno.

Kako odabrat treću dozu

Naveo je da najviše podataka ima o tome da druga doza vakcine bude zasnovana na informacionoj RNK tehnologiji.

"Prema tome, ako pogledamo te dokaze ja bi preporučio neku od vakcina koja je zasnovana na RNK tehnologiji – to su 'Fajzer' i 'Moderna', svakako ne može da šteti, može da koristi. Ali isto tako ako je neko primio dve doze kineske i želi da nastavi imunizaciju tom vakcinom, ni na koji način ga ne bi ograničavao i preporučio bih da primi i treću dozu kineske", savetuje Popadić.

Što se tiče dejstva vakcina na mutirane viruse, kaže da sigurno ne deluju potpuno jednako. Tu bi, kako je naveo Popadić, možda bila prednost na strani kineske vakcine koja je najmanje osetljiva na promene virusa zato što ona sadrži ceo virus, odnosno sve moguće proteine koje virus u sebi ima.

Što se tiče vektorskih i onih zasnovanih na RNK tehnologiji, tu je, objasnio je imunolog sužen odgovor, ograničen na "S" protein koji je samo jedan od tih 29 virusnih proteina.

Na uobičajeno pitanje zašto moram da nosim masku ako sam vakcinisan, doktor Popadić poručuje: "Zato što ne znamo na koga ćemo naleteti, odnosno ne znamo koju ćemo dozu virusa primiti u susretu s tim osobama".

Danas

The screenshot shows a news article from the Danas website. The headline reads "Još 228 novoobolelih, četvoro preminulih, 10 na respiratorima". Below the headline is a photograph of a mobile vaccination point. To the right of the main article is a sidebar with the heading "#IstinaNađePut" and several news snippets.

Još 228 novoobolelih, četvoro preminulih, 10 na respiratorima

U Srbiji je u poslednja 24 sata registrovano 228 novoobolelih od korona virusa i četvoro preminulih.

Ukupno u našoj zemlji do sada su 719.234 osobe obolele od ovog virusa, a registrovana su 7.092 smrtna slučaja.

Na bolničkom lečenju se trenutno nalazi 316 pacijenata, od kojih je 10 na respiratorima.

U poslednja 24 sata testirana je 9.331 osoba, a ukupno od marta 4.582.288.

Sekretarka za socijalnu zaštitu u beogradskoj gradskoj upravi Nataša Stanisavljević izjavila je danas da je ostvareno oko 200.000 poziva u beogradskim kol-centrima koji služe da građani stariji od 65 godina dobiju pomoć oko prijave za vakcinaciju protiv korona virusa.

Od marta 2020. do aprila 2021. godine, oko milion i po dece u svetu izgubilo je jednog roditelja ili staratelja u pandemiji korona virusa, javlja RTS, pozivajući se na studiju objavljenu u časopisu Lancet.

Statistika pokazuje da je broj obolelih od kovida kojima je neophodna hospitalizacija i onih sa najtežom slikom značajno manji nego pre masovne imunizacije, ali to ne znači da je kod nevakcinisanih bolja klinička slika, upozorila je direktorka kovid bolnice u Batajnici Tatjana Adžić Vukičević, i naglasila da su naročito ugroženi mladi ljudi.

Vodeći američki stručnjak za zarazne bolesti Entoni Fauči izjavio je da je delta soj korona virusa uzrok više od 80 odsto novoobolelih slučajeva u SAD, prenosi Glas Amerike (VOA).

Na punktu hrvatskog aerodroma dnevno bude otkriveno pet ili šest turista koji imaju pozitivan brzi test, rekla je direktorka županijskog NZJZ-a Željka Karin u emisiji „Dobro jutro, Hrvatska“.

вечерње НОВОСТИ

The screenshot shows a news article from the website novosti.rs. The title of the article is "NEIZVESNO, ODLUKA O STIMULATIVnim MERAMA 1.AVGUSTA! Đerlek: Nevakcinisani su fabrike novih sojeva". Below the title, there is a photo of Državni sekretar u Ministarstvu zdravlja dr Mirsad Đerlek speaking at a press conference. A caption below the photo reads: "Građani nisu iskoristili onu šansu koju smo imali da do juna imamo 50 odsto vakcinisanih, da bi preko leta nastavili i ubrzali tempo imunizacije i mnogo mirnije čekali jesen - kaže Đerlek." To the right of the main article, there is a sidebar with several smaller news snippets and their thumbnails.

NEIZVESNO, ODLUKA O STIMULATIVnim MERAMA 1.AVGUSTA! Đerlek: Nevakcinisani su fabrike novih sojeva

DRŽAVNI sekretar u Ministarstvu zdravlja dr Mirsad Đerlek upozorio je da u Srbiji nije vakcinisan dovoljan broj građana, zbog čega nas čeka neizvesna jesen.

- Građani nisu iskoristili onu šansu koju smo imali da do juna imamo 50 odsto vakcinisanih, da bi preko leta nastavili i ubrzali tempo imunizacije i mnogo mirnije čekali jesen - kaže Đerlek.

Kako je dodao, sa manje od 50 odsto vakcinisanih sigurno ćemo imati neizvesnu jesen i sigurno mnogo problema.

Ne želim da stvaram paniku, ali moramo da budemo vrlo ozbiljni jer je realnost da sa 50 odsto vakcinisanih čekamo delta soj koji je napravio problem u Velikoj Britaniji gde je 85 odsto primilo prvu, a 65 odsto ljudi drugu dozu. Šta možemo mi onda da očekujemo? Mnogi su sa prvim danima leta planirali letovanje i radili PCR. To je samo pokazatelj da li ste u tom trenutku zaraženi ili ne, a pitanje je šta će doneti i iz inostranstva - rekao je Đerlek.

Mladi od 18 do 30 godina je najmanje vakcinisana i na tome ćemo morati da radimo.

- Država neće nametati obaveznu vakcinaciju, ali želimo da radimo na objašnjavanju da je potrebno primiti vakcincu jer se pokazalo da se samo vakcinisani ljudi spasiti. Da je još samo 15 - 20 odsto ljudi shvatilo koliko je značajna vakcinacija već bi imali kolektivni imunitet - kaže Đerlek.

On je istakao da država ne žali novac da smanji štetu koju će kovid izazvati i planira nove stimulativne mere.

- Nacionalno telo za imunizaciju sutra treba da da svoj predlog o trećoj dozi, a Krizni štab će 1. avgusta doneti konačnu odluku o merama. Sigurno će one sumerene na populacionu grupu od 18 do 30 godina gde je 65 odsto još u fazi okolevanja. Razlog je to što delta soj napada upravo mlade - istakao je Đerlek.

Kako je dodao, nevakcinisani ljudi su fabrike novih sojeva virusa.

Upravo su oni podigli granicu za sticanje kolektivnog imuniteta, a na taj način se produžava pandemija. Ona utiče i ekonomiju i na naš životni standard - istakao je Đerlek.